

การศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21: สมรรถนะและบทบาทของอาจารย์พยาบาล Nursing Education in the 21st Century: Competencies and Roles of Nursing Instructors

อติญาณ์ ศรีเกสรทริน¹ ดาราวรรณ รongเมือง*² รุ่งนภา จันทรา³

Atiya Sarakettrin¹ Daravan Rongmuang*² Rungnapa Chantra³

¹วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย 76000

¹Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi, Thailand 76000

²วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี จันทบุรี ประเทศไทย 22000

²Phrapokklao Nursing College, Chanthaburi, Chanthaburi, Thailand 22000

³วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี สุราษฎร์ธานี ประเทศไทย 84000

³Boromarajonani College of Nursing, Suratthani, Suratthani, Thailand 84000

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในทศวรรษแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล สมรรถนะและบทบาทของอาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21 จากการเปลี่ยนแปลงระบบบริการสุขภาพ และการนำรูปแบบการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาใช้ในการจัดการศึกษา พยาบาลสำหรับศตวรรษที่ 21 ทำให้การจัดการศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลง อาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลหนึ่งซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนการสอน ให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่สภาการพยาบาลได้กำหนดไว้ มีทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นในการจัดการศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์พยาบาลผู้สอนจำเป็นต้องมีสมรรถนะ และบทบาทในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการนำไปใช้ ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการวิจัยและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านการสื่อสารความร่วมมือ และการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ด้านกฎหมาย/จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ด้านการติดตามและประเมินผล รวมถึงด้านการจัดการ ภาวะผู้นำ และการเป็นผู้สนับสนุน

คำสำคัญ: การศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะ อาจารย์พยาบาล

Abstract

The purpose of this article is to present the concept of nursing education in 21st century skills of nursing students, competencies and roles of Nursing Instructors. The changing in the 21st century, health care service system and implementing of transformative learning in education require the change in nursing education of the 21st century. Nursing instructors are individuals who have a role in promoting instructional reform to keep up with the changes and having a crucial role in develop the competencies of nursing students

Corresponding Author: *E-mail : drongmuang@gmail.com

วันที่รับ (received) 29 พ.ย. 62 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 7 ก.พ. 62 วันที่ตอบรับ (accepted) 9 ก.พ. 62

by the professional standards established by the Nursing Council as well as the developing of 21st century skills. Therefore, in promoting effective nursing education management for the 21st century, nursing instructors need to be competent and ability to perform their role in various areas as follows: 1) theories and principle of adult learning, 2) curriculum development and implementation, 3) nursing practice, 4) research and evidence, 5) communication, collaboration and partnership, 6) ethical/legal principles and professionalism, 7) monitoring and evaluation, and 8) management, leadership and advocacy.

Keywords: Nursing Education in the 21st century, Competencies, Nursing Instructors

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม รวมถึงระบบบริการสุขภาพ หรือแม้กระทั่งการปฏิรูปอุดมศึกษา ทั้งในด้านการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิต การวิจัยและการบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าวมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาพยาบาลแทบทั้งสิ้น ทำให้การจัดการศึกษาพยาบาลต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ศึกษาให้ทันและนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผู้เรียนจะต้องมีความใฝ่รู้ สามารถคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ในสาขาวิชาและมีมาตรฐานจริยธรรมของวิชาชีพ¹ นำรูปแบบการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงมาใช้ในการจัดการศึกษา (Transformative learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหา เข้าใจตนเอง สามารถปฏิบัติงาน และดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้² นอกจากนี้ทิศทางการจัดการศึกษาพยาบาลยังมุ่งให้ผู้เรียน สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมืออาชีพ โดยมีเป้าหมายร่วมกันที่มุ่งให้สุขภาพของคนไทยดีขึ้น โดยนักศึกษาจะต้องสามารถปฏิบัติงานเป็นทีมสุขภาพ สามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพ/การเจ็บป่วยที่ซับซ้อนได้โดยนำแนวคิดการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (Interprofessional education) มาใช้พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาด้วย³

อาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลหนึ่งซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนการสอน ให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่สภาการพยาบาลได้กำหนดไว้ มีทักษะแห่งการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมืออาชีพ ทั้งนี้อาจารย์พยาบาลจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่รองรับกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงลึกและกว้าง ต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา และเป็นการสนับสนุนการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ สอดรับกับความคาดหวังและความต้องการของสังคมซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น ทำให้อาจารย์พยาบาลเป็นบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา มีพันธกิจหลัก 4 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความรู้ (Knowledge) องค์ประกอบสมรรถนะ (Competencies) และองค์ประกอบค่านิยม (Values) รวมทั้งคำนึงถึงบทบาทของพยาบาลวิชาชีพตามมาตรฐานขององค์กรวิชาชีพ ในขณะที่เดียวกันกับทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของไทยในศตวรรษที่ 21 ที่ปรับบทบาทของผู้สอนโดยยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ตลอดเวลา ส่งผลให้สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลจึงต้องปรับตามทิศทางการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้กระบวนการเรียนการสอนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนด และได้รับการพัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ และสนับสนุนการเรียนรู้⁴ อาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีสมรรถนะ และบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนการสอนดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะศตวรรษที่ 21 ให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และยังมีบทบาทสำคัญ

ในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่สภาการพยาบาลได้กำหนดไว้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมืออาชีพ ในบทความนี้ได้นำเสนอประเด็นที่สำคัญดังนี้ การเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ ในศตวรรษที่ 21 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล และสมรรถนะและบทบาทของอาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21

การเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในศตวรรษที่ 21

จากความหลากหลายของผู้เรียน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาในสาขาพยาบาล มีการปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น จากการศึกษาสถานการณ์การจัดการศึกษาพยาบาลสำหรับศตวรรษที่ 21 ของสถาบันการศึกษาพยาบาล พบว่า สถาบันต่าง ๆ มีรูปแบบการบริหารที่แตกต่างกัน แต่ทุกสถาบันปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการ ที่โดยรูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบัน สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 5 หมวด⁵⁻⁶ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การพัฒนาหรือปลูกฝัง

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้ ที่สำคัญๆ

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process skill) เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา เช่น กระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้ หรือกระบวนการคิดต่างๆ อาทิ การคิดวิเคราะห์ การอุปนัย การนิรนัย การใช้เหตุผล

การสืบสอบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น หรืออาจเป็นกระบวนการทางสังคม เช่น กระบวนการทำงานร่วมกัน เป็นต้น ปัจจุบันการศึกษาให้ความสำคัญกับ เรื่องนี้มาก เพราะถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิต

5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration instruction model) รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดนี้ เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ รูปแบบในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างมาก เพราะมีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้าน หรือการพัฒนาเป็นองค์รวมในการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติทางการพยาบาล นั้น พบว่า มีการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ ทำให้นักศึกษาพยาบาลได้พัฒนาตนเองและพัฒนา กระบวนการคิด สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลได้ สำหรับการจัดการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการพยาบาล ผู้สอนก็ต้องประเมินผู้เรียนในด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21 ทุกด้าน ตลอดจนความสนใจ และจัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสม มอบหมายงานและความรับผิดชอบให้นักศึกษา แทนการสอนโดยผู้สอนเพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการพยาบาลถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติตามสถานการณ์ที่เสมือนจริงหรือการจำลองการปฏิบัติการ พยาบาล เพื่อให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจก่อนการฝึก ปฏิบัติจริงผู้สอนควรให้ออกสแกนนักศึกษาได้ปฏิบัติ⁷

นอกจากนี้การเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ ในศตวรรษที่ 21 ยังมุ่งเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative education) ตามข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลกเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งทฤษฎีหรือหลักการของ Transformative education มีหลากหลายมุมมอง โดยเน้นให้มีการปรับเปลี่ยนมุมมองของเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะมิติด้านจิตวิทยา ด้านความเชื่อ และด้านพฤติกรรม ซึ่งการจัดการศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญตามแนวทางของรูปแบบการเรียนรูสู่การเปลี่ยนแปลง^{2,8} ดังนี้

1. การจัดการศึกษาควรต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่ให้บริการ และระบบการให้บริการด้านสุขภาพของประเทศ
2. การกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตด้านสุขภาพ ควรต้องได้รับความคิดเห็นจากผู้รับผิดชอบหรือมีส่วนร่วมในระบบสุขภาพของประเทศ
3. หลักสูตรควรต้องมีการประสานของหลักสูตรทั้งในแนวราบและแนวตั้ง รวมทั้งเชื่อมโยงวิชาพื้นฐานกับวิชาทางคลินิก
4. ควรมีการพัฒนาอาจารย์ที่สอนการศึกษาด้านสุขภาพให้เข้าใจระบบสุขภาพของประเทศที่เน้นการป้องกันโรค นำเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารมาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมให้ชุมชนจัดการสุขภาพของตนเอง ให้ประชาชนทุกภาคส่วนสามารถดูแลสุขภาพของตนเอง และ ตลอดจนคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและการรู้เท่าทันด้านสุขภาพ ทั้งจากการศึกษาด้วยตนเอง การฝึกอบรม หรือการเข้าร่วมปฏิบัติในสถานการณ์จริง
5. ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร บัณฑิตมีความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อสังคมและชุมชน รวมทั้งให้บริการด้วยความยินดี สมัยครใจ และด้วยสมรรถนะ (Competency) ที่เหมาะสมและเพียงพอ
6. สาระในแต่ละหลักสูตรควรมีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักศึกษาของแต่ละวิชาชีพ ซึ่งจะสอดคล้องกับลักษณะการทำงานจริง
7. หลักสูตรต้องได้มาตรฐาน โดยมีระบบรับรองหรือประกันคุณภาพ โดยหลักสูตรจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้อย่างแท้จริง และสะท้อนให้เห็นว่าบัณฑิตมีองค์ความรู้ใด มีความสามารถอย่างไร
8. บุคลากรด้านสุขภาพควรต้องได้รับการพัฒนาทักษะและความรู้ด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบรองรับ
9. หลักสูตรควรครอบคลุมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 วิธีการจัดการเรียนการสอนพยาบาลควรยึดหลักการ “สอนให้น้อยลง แต่ให้เรียนรู้ให้มากขึ้น (Teach less, Learn more)” โดยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การส่งเสริมให้ใช้การสร้างแรงจูงใจภายในเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มากขึ้น การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ จากการศึกษาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี พบว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง ทักษะด้านการอ่านและด้านการเขียน เป็น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำที่สุด ในทุกชั้นปี โดยเฉพาะการอ่าน และเขียนภาษาอังกฤษพบว่าต่ำกว่าข้ออื่น ๆ และการศึกษาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาพยาบาลจึงควรมีการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์โลกในศตวรรษที่ 21¹⁰

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล

จากบริบทของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 รวมถึงนโยบายการนำรูปแบบการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงขององค์การอนามัยโลก ทำให้การจัดการศึกษาพยาบาลสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านมาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้กลายเป็นยุทธศาสตร์ที่ที่หลายฝ่ายให้ความสำคัญ และร่วมกันวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบและนำเสนอแนวปฏิบัติต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21¹¹ โดยทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะชีวิตและการทำงาน ได้แก่ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การมีความคิดริเริ่มและการขึ้นนำตนเอง การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิดชอบ ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ¹² ซึ่งโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ความรู้ และนวัตกรรม ผู้ที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้เท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถช่วยให้บุคคลเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะที่จำเป็นและหลากหลาย ส่งเสริมให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในยุคปัจจุบัน การจัดการศึกษาตามแนวคิดเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากครูสู่ศิษย์เน้นการสอนด้านเนื้อหาจึงไม่สามารถ

พัฒนาบัณฑิตให้เกิดทักษะที่จำเป็นตามความต้องการของสังคมในปัจจุบันได้ การจัดการเรียนการสอนจึงต้องปรับมาเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ศิษย์ได้เกิดการเรียนรู้ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพในสังคมที่มีความซับซ้อนและเป็นพลวัตรเป้าหมายหลักของการศึกษาในศตวรรษ 21 จึงไม่ใช่ตัวเนื้อหาหรือสาระความรู้ แต่เป็นการฝึกให้เกิดทักษะ (Skills) ที่จำเป็น และฝึกการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งในอนาคตผู้เรียนควรมีคุณลักษณะสำคัญดัง 4 ประการนี้¹³⁻¹⁴

1. วิธีทางของการคิด ได้แก่ สร้างสรรค์ คิด วิเคราะห์ วิจัย การแก้ปัญหา การเรียนรู้ และตัดสินใจ
2. วิธีทางของการทำงาน ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร และการประสานร่วมมือ
3. เครื่องมือสำหรับการทำงาน ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้ด้านข้อมูลข่าวสาร
4. ทักษะสำหรับดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นพลเมือง ชีวิตและอาชีพ และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

นอกจากนี้ยังมีทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาพยาบาลทุกคนจะต้องมีทักษะจำเป็นอื่น ๆ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C15 ซึ่ง 3R ประกอบด้วย Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้), และ (A) rithmetics (คิดเลขเป็น) และ 7C ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) และทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

สมรรถนะ และบทบาทของอาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21

การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ในสายวิชาชีพด้านสุขภาพ นอกเหนือจากการปฏิบัติงานโดยทั่วไปแล้ว

อาจารย์พยาบาลจะต้องปลูกฝังให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ ในการให้บริการมีภาวะสุขภาพที่ดีตามสภาวะของแต่ละคน ซึ่งในปัจจุบันมีสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงมากมาย ผู้เรียนในปัจจุบันจึงมีความแตกต่างจากผู้เรียนในสมัยที่ผ่านมาโดยสิ้นเชิง เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 มีการใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ความสนใจของผู้เรียนจึงมุ่งเน้นความสนใจของตนเองเป็นสำคัญและศึกษาด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และชอบการเรียนรู้ในกลุ่มที่มีความสนใจคล้ายกันมากกว่าการเรียนรู้จากผู้สอนเพียงอย่างเดียว ประกอบกับในปัจจุบันความรู้ในเชิงหลักการ ทฤษฎีต่างๆ สามารถแสวงหาจากแหล่งต่างๆ ได้มากมาย และสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้ตลอดเวลาตามต้องการ ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียนเป็นบัณฑิตแห่งศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงตนเองทั้งในด้านความรู้ และทักษะที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบันและต่อไปในอนาคต ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งตนเอง ผู้อื่น และต่อสังคม จึงต้องมีการปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมซึ่งผู้สอนต้องประเมินจากผู้เรียนในด้านความรู้พื้นฐาน คุณลักษณะ ความสามารถพิเศษและอื่นๆ เพื่อนำมาวางแผนการสอน ซึ่งอาจจะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม มีการมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าก่อนเข้าห้องเรียน ตัดสินใจ คิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาที่อาจพบในชีวิตจริง ซึ่งหากการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นไปอย่างมีคุณภาพ โดยการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นต้องเน้นกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพ และการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย และสติปัญญา ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเป็นผู้นำ ซึ่งประกอบไปด้วยการติดต่อสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การตัดสินใจ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การเข้าใจในวัฒนธรรมที่ต่างกันและการใช้เทคโนโลยี รวมถึงมีคุณธรรมและจริยธรรมในการให้การพยาบาลส่งผลให้เป็นพยาบาลที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น¹⁶

การสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยผู้สอนจะต้องช่วยผู้เรียนให้มีการเตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21

ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ (Perspectives) จาก กระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (Tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New paradigm) ที่ให้ผู้เรียนมองโลกของผู้เรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ผู้สอนจึงต้องออกแบบการเรียนรู้ฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ ผู้สอนต้องมีลักษณะของผู้ที่สามารถชี้แนะการเรียนรู้ (Learning coaching) และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำผู้เรียนท่องเที่ยวไปสู่โลกแห่งการเรียนรู้ได้ (Learning travel agent) โดยการนำแนวคิดการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ หรือสอนน้อยเรียนรู้นาน (Teach less, learn more) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนพยาบาล ผู้สอนยังต้องเป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การคิดวิเคราะห์ และการลงมือปฏิบัติ¹⁷ นอกจากนี้ความรู้ในแต่ละสาขาวิชาแล้ว ผู้เรียนยังต้องมีทักษะที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม นั่นคือการคิดวิเคราะห์เป็น รู้จักการแก้ไขปัญหา และมีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยเน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ มีทักษะทางสังคมและเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี กล่าวคือ ความสามารถในการใช้สื่อหรือเทคโนโลยีในการค้นหาข้อมูลรวมทั้งการผลิตสื่อ หรือเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ ทั้ง 3 ทักษะนี้เรียกรวมกันเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญของกำลังคนในประเทศทั่วโลก

จากแนวโน้มการศึกษาพยาบาล ได้ให้ความสำคัญกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ สอดคล้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นทักษะด้านอาชีพ ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเมื่อจบการศึกษาแล้วนักศึกษาพยาบาลจะมีทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถปฏิบัติกรพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ มีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยเท่าทันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น

อาจารย์พยาบาลควรมีสมรรถนะ และบทบาทดังนี้¹⁸⁻²⁰

1. สมรรถนะด้านการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Theories and principle of adult learning) อาจารย์พยาบาลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้อาจารย์สามารถออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามศักยภาพ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง อาจารย์พยาบาลมีบทบาทในการจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ การสนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้เรียนบรรลุตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative learning) อาจารย์พยาบาลต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดสภาพการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยกระบวนการสะท้อนคิด นำประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม มาใช้แก้ไขปัญหาดัง ๆ ในสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ทันต่อวิกฤตการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ทั้งในเรื่องส่วนตัว และการสื่อสารเชิงวิชาชีพ กับสหสาขาวิชาชีพ ผู้ป่วยและญาติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้²¹

2. สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร และการนำไปใช้ (Curriculum development and implementation) อาจารย์พยาบาลจะต้องมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และจากสภาพจริงของปัญหา มีการทดลองใช้ และการประเมินผลที่คงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันการศึกษา สามารถนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการปรับกระบวนการเรียนการสอน โดยการใช้วิธีการเรียนการสอน เช่น ปรับกระบวนการเรียนการสอน แบบ Simulation learning, Teach less learn more⁵ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์และมีทักษะการติดต่อสื่อสารและเป็นผู้มีความรู้¹⁶ มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมถึงการสนับสนุน การนิเทศ การควบคุม กำกับ และการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการ บริบทของสังคม และภาวะสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

3. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล (Nursing practice) อาจารย์พยาบาลจะต้องมีการดำรงไว้ซึ่งความรู้ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล ให้การพยาบาลบนพื้นฐานของการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) สามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม¹⁵ มีความเป็นนักวิชาการทางคลินิกที่มีรูปแบบการให้บริการสุขภาพที่ทำให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการบริการ โดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและยึดความปลอดภัยเป็นหลัก ตลอดจนให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในบทบาทของครูผู้สอน

4. สมรรถนะด้านการวิจัยและหลักฐานเชิงประจักษ์ (Research and evidence) อาจารย์พยาบาลต้องให้ความสำคัญกับการค้นคว้าวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาทางการจัดการศึกษา และการปฏิบัติการพยาบาล โดยมีบทบาทในการจัดทำหรือผลิตบทความทางวิชาการหรือนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม จัดทำวิจัย/สร้างนวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จัดทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้หรือพัฒนาสังคม นำเสนอผลงานและหรือเป็นบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ²²⁻²³

5. สมรรถนะด้านการสื่อสาร ความร่วมมือ และการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (Communication, collaboration and partnership) อาจารย์พยาบาลจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีการประสานความร่วมมือกับทีมสุขภาพทั้งฝ่ายการศึกษาพยาบาล และผู้ปฏิบัติทางคลินิก จะต้องมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Intercultural) และความสามารถในการสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ในการพัฒนาหลักสูตร การสอน และการปฏิบัติการพยาบาล โดยมีบทบาทในการสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นพยาบาลที่ดี รวมถึงการรับรู้ถึงค่านิยมและพฤติกรรมที่คาดหวังของผู้ที่ปฏิบัติตามบทบาทของวิชาชีพพยาบาล มีการสร้างเครือข่ายทางด้านสุขภาพทั้งในและต่างประเทศ การจัดการศึกษาด้านสุขภาพควรต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่ให้บริการและระบบการให้บริการด้านสุขภาพของประเทศ⁸

6. สมรรถนะด้านกฎหมาย/จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ (Ethical/legal principles and professionalism) อาจารย์พยาบาลจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องกฎหมาย/จริยธรรมแห่งวิชาชีพพยาบาล ตลอดจนสามารถตัดสินใจใน

สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งบริบททางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมบนหลักพื้นฐานของกฎหมายและจริยธรรมของวิชาชีพ อาจารย์พยาบาล ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีวินัย ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ตระหนักถึงกฎหมาย กฎระเบียบ จรรยาบรรณวิชาชีพและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี สิทธิส่วนบุคคลของนักศึกษาและผู้ร่วมงาน²²

7. สมรรถนะด้านการติดตาม และประเมินผล (Monitoring and evaluation) อาจารย์พยาบาลจะต้องมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Use assessment and evaluation strategies) ทั้งในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และคลินิก ในทุก ๆ ด้านของการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถประเมินผลหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนได้

8. สมรรถนะด้านการจัดการ ภาวะผู้นำ และการเป็นผู้สนับสนุน (Management, leadership and advocacy) อาจารย์พยาบาลจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อให้สอดคล้องกับระบบบริการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากผู้นำทางการพยาบาลจะเป็นบุคลากรสุขภาพที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพ ส่งผลต่อผลลัพธ์ของผู้ป่วยและองค์กร²⁴ นอกจากนี้ยังต้องเป็นแกนนำในการพัฒนาการจัดการศึกษา และการปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานมุ่งสู่สากล สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าในการผลิตบัณฑิต เพื่อการให้บริการ สามารถเข้าถึงความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และตลาดแรงงาน

ทั้งนี้การที่จะส่งเสริมสมรรถนะอาจารย์พยาบาลที่กล่าวมาทั้ง 8 สมรรถนะ จะต้องมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาอาจารย์พยาบาลให้เป็นมืออาชีพทั้งด้านการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดให้มี 3 องค์ประกอบคือ ด้านองค์ความรู้ (Knowledge) ด้านสมรรถนะ (Competencies) และด้านค่านิยม (Values)⁴ และมีระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในแต่ละองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยเริ่มจากระดับคุณภาพพื้นฐานที่อาจารย์จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของตนและประยุกต์ใช้ได้ มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การเรียนรู้เบื้องต้น จนกระทั่งมีระดับคุณภาพสูงสุดที่จะต้องเป็นผู้นำในศาสตร์ของตน ศาสตร์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์ เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ กลยุทธ์ในการพัฒนาองค์

ความรู้ และการจัดการเรียนรู้ในระดับชาติ และนานาชาติ เป็นผู้นำเชิงนโยบายด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของอาจารย์พยาบาลด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 8 สมรรถนะ ที่เป็นแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและพลิกบทบาทของอาจารย์พยาบาลให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

บทสรุป

อาจารย์พยาบาลต้องมีการปรับตัว และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วยความเป็นอาจารย์พยาบาลมืออาชีพในอนาคตบทบาทของอาจารย์พยาบาล มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีสมรรถนะหรือทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับที่สังคมต้องการ อาจารย์พยาบาลจำเป็นต้องมีสมรรถนะ และบทบาทในด้านการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ด้านการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการนำไปใช้ ด้านการปฏิบัติการพยาบาลด้านการวิจัยและหลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านการสื่อสาร ความร่วมมือ และการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ด้านกฎหมาย/จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ด้านการติดตามและประเมินผล รวมถึงด้านการจัดการ ภาวะผู้นำ และการเป็นผู้สนับสนุน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นการสนับสนุนการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ สอดรับกับความคาดหวังและความต้องการของสังคม

References

1. Partnership for 21st Century Skills. 21st century skills, education and competitiveness: A resource and policy guide. 2008.
2. Panich V. Transformative learning. Bangkok: S. R. Printring Massproduct Co, Ltd.; 2015. (in Thai)
3. Sethasathien S. A model of interprofessional education (IPE) in department of physical medicine and rehabilitation, Udonthani Hospital. J Thai Rehabil Med. 2015; 25(2): 65-70. (in Thai)

4. The Higher Education Commission. Guidelines for promoting the quality of teaching and learning management of instructors in higher education institutions. Bangkok: Pappim; 2018. (in Thai)
5. Rujkorakarn D. Summary report of the educational management in nursing for the 21st century conference. 12 - 13 February 2014, Boromarajonani College of Nursing, Saraburi; 2014. (in Thai)
6. Kamanee T. Science of teaching knowledge for effective learning management. 17th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2013. (in Thai)
7. Kunlaka S, Chantra R, Sornkasatrin A, Kansukcharean A. A synthesis of research on nursing instruction. . Nursing Journal of the Ministry of Public Health. 2016; 26(1): 93-106. (in Thai)
8. Watanapa P. Health education for the 21st century: From concept to practice. Handout for the conference on Dean and Director of nursing institute "Nursing education management for the 21st century", 13 February 2014, Amari Don Muang Airport Bangkok; 2014. (in Thai)
9. Turner K, Leungratanamart L, Niranrat S, Jarnarerux J, Wattanakull B, Reunreang T. Twenty first century skills of nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Chonburi. Nursing Journal of the Ministry of Public Health. 2015; 25(2): 178-93. (in Thai)
10. Chantra R, Sarakshetrin A. Learning skills in 21st century of nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Suratthani. The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health. 2017; 4(1):180-90. (in Thai)
11. Mishra P, Kereliik K. What 21st Century Learning? A Review and a Synthesis 2012. 2015. [cited 2018 May 9].

12. Bellanca J, Brandt R, editors. 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. Bloomington: Solution Tree Press. 2010.
13. Srimongkon S. Promoting 21st century skills: Communication and collaboration skill in the science classroom on cell and its component by simulation techniques. Master of Education in Curriculum and Instruction Graduate School Khon Kaen University.; 2014. (in Thai)
14. Panich V. Enjoy learning in 21st century. Bangkok: Sodsri-Saridwongso Foundation; 2013. (in Thai)
15. Panich V. 21st century learning path for disciples. Bangkok: Sodsri-Saridwongso Foundation; 2012. (in Thai)
16. Kunaviktikul W. Teaching and learning in the discipline of nursing in the 21st century. Nursing Journal. 2015; 42(2), 152-56. (in Thai)
17. Turner K, Petkong J, Howharn C, Mamark N. Teach less, learn more: A conceptual model and application for nursing education. Nursing Journal of the Ministry of Public Health. 2016; 26(3), 13-26. (in Thai)
18. National League for Nursing. The scope of practice for academic nurse educators. New York, NY: Author; 2005.
19. Trilling B, Fadel C. Learning and innovation skills. 21st century skills learning for life in our times. San Francisco: Jossey-Bass; 2009.
20. World Health Organization. Nurse educator core competencies. Geneva: The WHO Document Production Services; 2016.
21. Prajankett O. Transformative learning: Nursing education perspective. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2014; 15(3), 179-184. (in Thai)
22. Thongphet P, Samphawamana O. Components and indicators of nurse instructors competencies in 21st century, nursing colleges under Praboramarajchanok Institute the Ministry of Public Health. Research report Boromarajonani College of Nursing Suratthani; 2016. (in Thai)
23. Siritarungsri B. Leadership for nurses in ASEAN community. Nonthaburi: Sukhothait- hammathirat University Press; 2016. (in Thai)
24. Prajankett O. An educational innovative organization: A new choice of educational administration. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2014; 15(1), 45-51. (in Thai)